

Spor Bilimleri Öğrencilerinin Ekonomik Geleceklerine Yönelik Tutumları

Ülkü ÇOBAN¹, Polat S. ALPMAN², Abdorreza Eghbal MOGHANLOU³

¹Yalova Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yalova/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0001-8308-7655>

²Yalova Üniversitesi, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü, Yalova/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0002-2810-9126>

³İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-1238-0541>

DOI: 10.70007/yalovaspor.1652167

ORJINAL MAKALE

Özet

Bu çalışma, Erciyes, Esenyurt, Yalova, Kocaeli ve Yozgat üniversitelerinin spor bilimleri bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin ekonomik geleceğe yönelik tutumlarını incelemektedir. Araştırmaya toplam 524 üniversite öğrencisi katılmış olup, katılımcıların 305'i erkek (%58.5), 219'u kadındır (%41.5). Öğrenciler antrenörlük, spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümlerinde eğitim almaktadır. Betimsel araştırma modeliyle yürütülen bu çalışmanın temel amacı, spor bilimleri öğrencilerinin ekonomik geleceklerine ilişkin tutumlarını ortaya koymaktır. Kullanılan veri toplama aracı, demografik bilgiler ile mezuniyet sonrası istihdam beklentisi, gelir düzeyi öngörüsü, sektörel rekabet algısı ve altyapı yeterliliğine ilişkin ifadeleri içermektedir. Araştırma bulguları, öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezuniyet sonrası iş bulma ve yeterli gelir elde etme konusunda olumsuz tutumlara sahip olduğunu göstermektedir. Katılımcıların %45,4'ü gelirinin giderinden az olduğunu, %42'si gelir-gider dengesinin eşit olduğunu, %12,6'sı ise fazla olduğunu belirtmiştir. Gelir memnuniyeti, ekonomik refah beklentisi ve altyapı yeterliliği konularında görüşler çeşitlilik göstermektedir. Branş seçiminde bireysel yetenek algısı ön plana çıkmakta; %56,3 bu faktörü belirleyici olarak ifade etmektedir. Bu tutumların, öğrencilerin eğitim aldıkları bölüm, cinsiyet ve spor sektöründeki iş fırsatlarına ilişkin algıları gibi çeşitli faktörlerden etkilendiği anlaşılmaktadır. Özellikle spor sektöründeki sınırlı istihdam olanaklarının, öğrencilerin kariyer planları ve ekonomik beklentileri üzerinde olumsuz etkiler yarattığı ifade edilebilir. Ayrıca katılımcıların önemli bir kısmı, sportif anlamda kendilerini yeterince donanımlı hissetmediklerini ve mesleki gelişim için gerekli altyapı desteğinden yoksun olduklarını belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Ekonomi, Gelecek Beklentisi, Spor Bilimleri, Tutum.

Attitudes of Sports Sciences Students Towards Their Economic Future

Abstract

This study examines the attitudes of students studying in the sports science departments of Erciyes, Esenyurt, Yalova, Kocaeli, and Yozgat universities toward their economic future. A total of 524 university students participated in the study, of whom 305 were male (58.5%) and 219 were female (41.5%). The students are enrolled in coaching, sports management, and recreation programs. Conducted using a descriptive research model, the primary objective of this study is to reveal the attitudes of sports science students toward their economic future. The data collection tool used includes demographic information, post-graduation employment expectations, income level projections, perceptions of sectoral competition, and statements regarding infrastructure adequacy. The research findings show that the vast majority of students have negative attitudes toward finding employment and earning sufficient income after graduation. 45.4% of participants stated that their income is less than their expenses, 42% stated that their income and expenses are equal, and 12.6% stated that their income exceeds their expenses. Opinions vary on income satisfaction, economic well-being expectations, and infrastructure adequacy. Individual perception of ability takes precedence in branch selection; 56.3% of participants cited this factor as decisive. These attitudes appear to be influenced by various factors, including the department in which students are enrolled, gender, and perceptions of job opportunities in the sports sector. It can be said that limited employment opportunities, particularly in the sports sector, have a negative impact on students' career plans and economic expectations. In addition, a significant proportion of participants stated that they did not feel sufficiently equipped in terms of sports and lacked the necessary infrastructure support for professional development.

Key Words : *Education, Economy, Future Expectations, Sports Sciences, Attitude.*

Giriş

Sportif aktivitelerin toplumların sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik ilişkilerinde merkezi bir rol üstlendiği bilinmektedir. Toplumlar, bu tür faaliyetler aracılığıyla sosyalleşmekte ve etkileşimde bulunmaktadır. Rekabetçi yarışmalar, fiziksel aktiviteler ve oyunlar biçimindeki spor uygulamaları, tarih boyunca toplumsal yapıyı şekillendiren önemli unsurlar arasında yer almıştır. Günümüzde spor, bireysel ve toplumsal bir etkinlik olmanın ötesine geçerek, uluslararası iş birliği ve etkileşim platformu olarak konumlanmıştır (Özer, 2019). Aynı zamanda ekonomik açıdan büyük bir öneme sahiptir. Spor kulüpleri büyük bütçelerle faaliyet göstermekte, spor organizasyonları ise ülkeler için önemli bir döviz kaynağına dönüşmektedir. Bu yönüyle spor, ülkeler arasında ilişkileri güçlendiren ve barışçıl iletişimi destekleyen bir araç olarak değerlendirilmektedir (Gümüşay vd., 2022).

Spor, bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlığını desteklemenin yanı sıra toplumsal ilişkileri pekiştiren önemli bir faaliyettir. Aynı zamanda bireyin sosyo-ekonomik statüsünü de etkileyen bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Spor faaliyetlerine katılım, ekonomik gelir, sosyal çevre, aile yapısı ve eğitim düzeyi gibi birçok sosyo-ekonomik faktöre bağlı olarak şekillenmektedir (Pepe & Kuru, 2001). Bu faktörler bireylerin spora erişimini, motivasyonunu ve sporla ilgili gelecek beklentilerini etkileyebilmektedir (Ayılğan, 2017). Bu bağlamda, spor bilimleri öğrencilerinin geleceğe yönelik ekonomik tutumlarını inceleyen çalışmalar, sporla ilişkili zorlukların ve fırsatların anlaşılmasına katkı sağlamaktadır (Gündoğdu vd., 2011).

Özellikle genç bireylerin spora olan ilgilerinde ekonomik koşullar belirleyici rol oynamaktadır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere spora ayrılan kaynakların sınırlılığı, özellikle amatör sporcuların ekonomik nedenlerle spora devam etmesini güçleştirmektedir (Tekin & Sunay, 2016). Spor bilimleri öğrencilerinin ekonomik beklentileri ise iş piyasasındaki koşullar ve spor sektörünün sunduğu fırsatlarla şekillenmektedir (Sarıkol & Hoşver, 2023). Bu öğrencilerin kariyer hedefleri yalnızca akademik başarıya değil, aynı zamanda mezuniyet sonrası ekonomik olanaklara da dayanmaktadır. Literatür, spor bilimleri mezunlarının sektörde iş bulmada güçlük çektiğini ve iş güvencesinin her zaman sağlanamadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, öğrencilerin sektöre yönelik ekonomik beklentilerini doğrudan etkilemektedir.

Spor bilimleri eğitimi gören bireylerin mezuniyet sonrası alternatif kariyer arayışlarına yönelmelerinde sektörün kısıtlı istihdam olanakları ve düşük ücret politikaları etkili olmaktadır. Bu noktada, eğitim içeriklerinin çeşitlendirilmesi ve kariyer fırsatlarının artırılması öğrencilerin beklentilerini karşılayabilir. Aile gelir düzeyinin ve sosyal çevrenin, bireylerin spor branşı

tercihlerine ve spora katılımına etkisi literatürde sıkça vurgulanmaktadır (Ayılğan, 2017; Saatçioğlu & Karaca, 2012). Al ve Güven (2020), sporcu öğrencilerin sosyo-ekonomik zorluklar nedeniyle spora devam etmekte zorlandığını belirtirken, Tekin, Mucuk ve Sunay (2016) maddi yetersizliklerin sportif başarıyı sınırladığını ortaya koymuştur. Ayrıca, sponsorluk eksikliği ve yetersiz destek, öğrencilerin motivasyonunu düşüren önemli etkenler arasında yer almaktadır. Bireylerin ekonomik durumları, spora katılımı olduğu kadar sportif başarıyı da etkileyebilmektedir. Öztürk ve Koca'nın (2017) çalışması, sosyal çevre ve aile desteğinin özellikle genç kızların spora katılımında önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Türkiye'deki sporcuların ekonomik koşulları üzerine yapılan çalışmalar, sporun bireysel ve toplumsal etkilerini çok boyutlu şekilde ortaya koymaktadır. Göktaş ve arkadaşları (2006), Balıkesir'deki lisanslı atletlerin sponsorluk bulmakta zorlandıklarını ve bu durumun faaliyetlere katılımlarını engellediğini belirtmiştir. Akandere, Baştuğ ve Akdoğan (2009) ise ekonomik durumun erkek maratoncuların performansı üzerindeki etkisini vurgulamıştır.

Bu çalışma, spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin mezuniyet sonrası ekonomik beklentilerini ve bu beklentilerin sporla ilişkili tutumlarına etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Sosyo-ekonomik koşulların öğrencilerin mesleki planları üzerindeki etkisini ortaya koyarak hem akademik alana hem de uygulayıcılara katkı sunması ve sosyo-ekonomik koşulların öğrencilerin sporla ilgili gelecek planları üzerindeki rolünü değerlendirerek, bu alandaki zorlukları ve fırsatları ortaya koymayı hedeflemektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Betimsel tarama ya da betimsel modelin temel teorik kaynağı, bir konuyu ya da veriyi mevcut hâliyle, herhangi bir müdahalede bulunmadan, sistematik olarak tanımlama ve analiz etme yöntemsel yaklaşımına dayanır. Bu model, olgunun özelliklerini ve değişimlerini, doğal olarak ortaya çıktıkları biçimde sunmayı amaçlar (Ültay vd., 2021). Akademik araştırma metodolojisinde, özellikle sosyal ve davranış bilimlerinde, bu model genellikle betimsel veya tarama araştırması yaklaşımı olarak çerçevelenir. Bu yaklaşım, değişkenlerin mevcut durumunu ve aralarındaki ilişkileri, deneysel bir müdahale olmaksızın tanımlar. Karasar'ın (2012) ifade ettiği üzere, bu model bir durum veya olguyu gerçek yaşam bağlamında sistematik olarak betimlemeyi hedefler, özellikle de demografik özellikler ile beklentiler gibi değişkenler arasındaki ilişkileri anlamak için kullanılır.

Metodolojik olarak durum analizi ve desen tanıma gibi alanlarda betimsel model terimi, veriyi ya da mevcut durumu temsil etmek için biçimsel ve yapılandırılmış bir yöntemi ifade eder. Örneğin, betimsel durum analizi, mevcut durumun verisinin genel çerçevesini yakalamayı hedefleyen biçimsel modeller ve cebirsel yapılar kurmaya odaklanır, bu da orijinal veriyi değiştirmeden tanıma ve sınıflandırma gibi işlemleri mümkün kılar (Selviani, vd. 2024, Lombardo, 1983). Bu yaklaşım, elde edilen veriyi standart bir biçimde temsil etmek ve işlemek için betimleyici bir dil ve ölçülebilir temele dayanır (Gurevich, 2007; Kjeldsen, 1990).

Teorik düzeyde, betimsel araştırma modelinin dayandığı iki ana unsur vardır. Bunlardan ilki olgunun mevcut durumunu sistematik tanımlama ve analizi, diğeri ise yapılandırılmış veri temsili ve işleme için biçimsel betimleyici çerçeveler ve ölçme teknikleridir (Gurevich ve Yashina, 2019). Spor bilimleri öğrencilerinin ekonomik beklentileri üzerine yaptığınız bu çalışma örneğinde olduğu gibi sosyal bilimler alanındaki araştırmalar için temel teorik kaynak, genellikle mevcut durumunu sistematik tanımlama ve analizini, yani müdahale olmaksızın mevcut durumu sistematik biçimde betimleme yaklaşımıyla örtüşmektedir. Buradan hareketle bu araştırma, spor bilimleri öğrencilerinin gelecekte ekonomik beklentilerini betimlemek amacıyla betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Betimsel tarama modeli, belirli bir konu hakkında mevcut durumun betimlenmesi ve bu durumun belirli değişkenlere göre nasıl şekillendiğinin ortaya konması amacıyla kullanılan bir araştırma modelidir (Karasar, 2012). Araştırmanın temel amacı, spor bilimleri öğrencilerinin cinsiyet, bölüm ve demografik özelliklere göre değişen ekonomik beklentilerini betimlemektir. Bu bağlamda, nicel yöntemle elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırma Grubu (Katılımcılar)

Araştırmanın evrenini Erciyes, Esenyurt, Yalova, Kocaeli ve Yozgat üniversitelerinin spor bilimleri fakültelerinde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya 524 öğrenci katılmıştır. Bu öğrenciler, antrenörlük, spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümlerinde eğitim görmektedirler. Katılımcıların %58.5'i erkek (305 kişi) ve %41.5'i kadın (216 kişi) olup, yaşları 18 ile 25 arasında değişmektedir. Çalışmada örneklem, basit rastgele örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Bu doğrultuda, araştırmanın evrenini oluşturan üniversitelerin spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilere ulaşmak amacıyla hem çevrimiçi hem de fiziksel veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Çevrimiçi anket formu Google Form üzerinden hazırlanarak ilgili üniversitelerin öğrenci WhatsApp gruplarında paylaşılmış; aynı zamanda sınıf ortamlarında anket formları fiziksel olarak elden dağıtılarak gönüllü katılım esasına göre

toplanmıştır. Katılımcılar, herhangi bir yönlendirme olmaksızın rastgele katılım sağlayarak örnekleme dâhil edilmiştir. Elinizdeki araştırma için gerekli olan Etik Kurul onayı, Yalova Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu’nun 16.05.2024 tarihli toplantısında 2024/76 protokol sayılı karar ile alınmıştır. Bu çalışmada, söz konusu etik kurul onayına dayanarak toplanan veriler kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

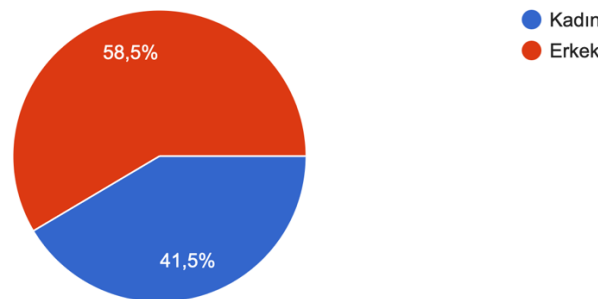
Veri Toplama Aracı Araştırmada kullanılan tam yapılandırılmış görüşme formu, sosyal bilimlerde veri toplama aracı olarak yaygın biçimde kullanılmakta olup, nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirliği sağlamada önemli bir araçtır (Karasar, 2012; Yıldırım & Şimşek, 2018). Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrencilerin ekonomik beklentilerini ve gelecek kaygılarını ölçmeye yönelik tam yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu, demografik bilgilerin yanı sıra öğrencilerin iş bulma beklentileri, gelir düzeyi beklentileri ve sektördeki rekabet algısı gibi değişkenleri ölçen kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır.

Veri Toplama Süreci

Veriler, 2024 bahar döneminde hem çevrimiçi platformlar aracılığıyla hem de fiziksel olarak dağıtılan görüşme formlarıyla toplanmıştır. Araştırmanın katılımcılarına, çalışmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verildikten sonra, gönüllü katılım esasına dayalı olarak görüşme formları sunulmuştur. Çevrimiçi anketler, Google Form aracılığıyla hazırlanarak ilgili üniversitelerin öğrenci WhatsApp grupları üzerinden katılımcılara ulaştırılmış; fiziksel anket formları ise sınıf ortamlarında yüz yüze dağıtılmıştır. Toplam 524 öğrenciden elde edilen yanıtlar anonim olarak işlenmiş hem çevrimiçi hem de fiziksel anketlerde gizlilik esaslarına titizlikle uyulmuştur.

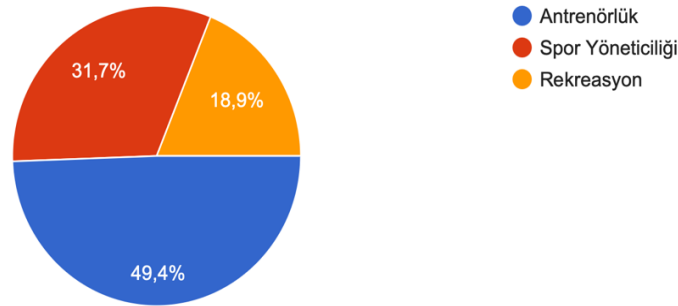
Bulgular

Grafik 1: Cinsiyetiniz

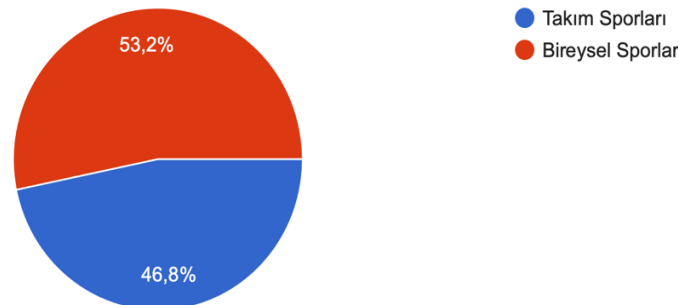
Bu grafikte cinsiyet dağılımı gösterilmektedir. Toplamda 524 katılımcı üzerinden yapılan bu görüşmelerde, katılımcıların %58,5'i erkek, %41,5'i ise kadın olduğu bulgulanmıştır. Bu durum görüşmelere katılanların çoğunluğunun erkek olduğunu, ancak kadın katılımcıların da önemli bir oranda temsil edildiğini göstermektedir. Bu dağılım, ekonomik gelecek beklentilerinin cinsiyete göre nasıl farklılaştığını analiz etme açısından karşılaştırmalı veri sunma potansiyeline sahiptir.

Grafik 2: Bölümünüz

Bu grafikte, 524 katılımcının öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımı sunulmaktadır. Katılımcıların 259'u (%49,4) Antrenörlük, 166'sı (%31,7) Spor Yöneticiliği ve 99'u (%18,9) Rekreasyon bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Bölüm dağılımı, katılımcıların yaklaşık yarısının Antrenörlük bölümünde yoğunlaştığını göstermektedir. Bu durum, ekonomik gelecek tutumlarının değerlendirilmesinde Antrenörlük bölümü öğrencilerinin ağırlıklı bir perspektif sunduğunu ve diğer bölümlere kıyasla sektörel kaygı ya da beklentilerin farklılaşabileceğini düşündürmektedir.

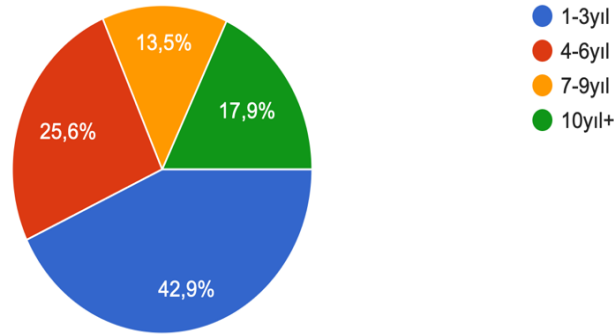
Grafik 3: Hangi spor türü ile uğraşıyorsunuz?

Grafiğe göre görüşmeye katılan 524 kişiden %53,2'si bireysel sporlarla ilgilenirken, %46,8'i takım sporlarıyla uğraşmaktadır. Bu durum, spor bilimleri öğrencileri arasında bireysel sporlarla ilgilenenlerin oranının, takım sporlarıyla ilgilenenlerden görece daha fazla olduğunu

göstermektedir. Katılımcılar arasında bireysel sporların az da olsa daha popüler olduğu söylenebilir, ancak iki spor türü arasında önemli bir fark bulunmamaktadır. Bu durum, öğrenci tercihleri arasında hem bireysel hem de takım sporlarına dengeli bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

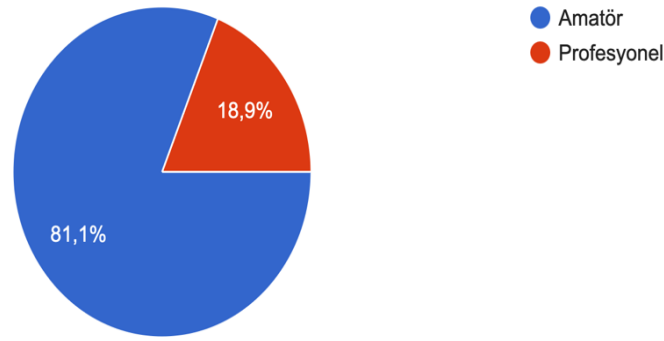
Grafik 4: Ne kadar süredir bu spor branşında düzenli olarak antrenman yapıyorsunuz?

Grafikte, katılımcıların ne kadar süredir düzenli olarak antrenman yaptıkları sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmektedir.

- ✓ 1-3 yıl arasında düzenli antrenman yapanların oranı %42,9 ile en yüksek grubu oluşturmaktadır.
- ✓ 4-6 yıl aralığında düzenli antrenman yapanlar ise %25,6 oranındadır.
- ✓ 7-9 yıl aralığında antrenman yapanların oranı %13,5 iken,
- ✓ 10 yıl ve üzeri antrenman yapanlar %17,9 ile en düşük grubu temsil etmektedir.

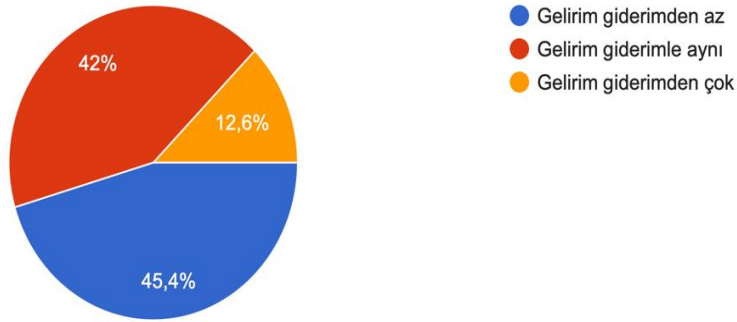
Bu grafikte, katılımcıların mevcut spor branşlarında ne kadar süredir düzenli olarak antrenman yaptıkları gösterilmektedir. Katılımcıların 225'i (%42,9) 1-3 yıl, 134'ü (%25,6) 4-6 yıl, 71'i (%13,5) 7-9 yıl ve 94'ü (%17,9) 10 yıl ve üzeri süredir düzenli antrenman yapmaktadır. Bu dağılım, örneklemin önemli bir bölümünün spora görece kısa süredir düzenli olarak katıldığını göstermektedir. Ancak dikkat çeken bir diğer nokta, 10 yıl ve üzeri süreyle sporla ilgilenen 94 katılımcının bulunmasıdır. Bu durum, sporla uzun vadeli ilişkisi olan katılımcıların da örneklem içinde kayda değer bir yer tuttuğunu göstermektedir. Düzenli antrenman süresi, bireylerin sporla ilgili deneyim düzeyini belirlediğinden, bu değişkenin ekonomik gelecek tutumlarıyla ilişkili olması muhtemeldir. Özellikle uzun süreli antrenman geçmişine sahip bireylerin spordan beklentileri ve bu alanı mesleki kariyer olarak görme eğilimleri daha yüksek olabilir.

Grafik 5: Uğraştığınız spor dalında hangi seviyedesiniz?

Grafikte “Uğraştığınız spor dalında hangi seviyedesiniz?” sorusuna verilen yanıtların %81,1’i amatör, %18,9’u ise profesyonel seviyede olduklarını belirtmiştir. Bu sonuçlar, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun sporla daha amatör düzeyde ilgilendiğini, yani spor faaliyetlerini daha az rekabetçi bir şekilde yürüttüğünü göstermektedir. Amatör sporcular genellikle bu faaliyetlerden maddi kazanç elde etmezler; ancak spor bilimleri fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin sporu, kişisel gelişim, sağlık ve sosyal nedenlerin yanı sıra mesleki formasyon ve ekonomik beklentilerle de tercih ettikleri söylenebilir. Öte yandan, profesyonel düzeyde spor yapan katılımcılar, sporu bir kariyer alanı olarak görmekte ve bu faaliyetlerden ekonomik kazanç sağlamaktadır. Bu dağılım, araştırmanın temel konusu olan ekonomik gelecek beklentileriyle doğrudan ilişkilidir. Zira profesyonel düzeyde faaliyet gösteren bireylerin ekonomik tutumlarının, sporla geçimini sürdürme arzusu veya mesleki güvencelere ilişkin beklentilerle şekillenmesi beklenebilir. Amatör katılımcılar için ise sporun, henüz ekonomik bir getiriden çok, gelecekteki istihdam fırsatlarının bir parçası olarak değerlendirildiği söylenebilir.

Grafikteki bu dağılım, spor bilimleri öğrencilerinin büyük bir kısmının henüz profesyonel seviyeye ulaşmadığını göstermektedir. Azınlıkta kalan profesyonel sporcular ise bu alanda daha ileri düzeyde deneyime ve taahhüde sahip olup, sporun gereklerini profesyonel düzeyde yerine getirmektedirler.

Grafik 6: Aylık gelir düzeyinizi nasıl tanımlarsınız?

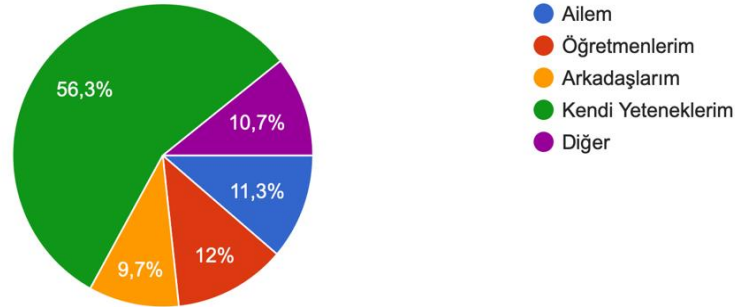

Katılımcıların aylık gelir düzeylerini nasıl tanımladıklarına ilişkin yanıtların dağılımı, öğrencilerin önemli bir kısmının (%45,4) ekonomik zorluklarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

- ✓ %45,4 oranındaki katılımcı, gelirlerinin giderlerinden az olduğunu belirtmiştir. Bu, öğrencilerin neredeyse yarısının finansal olarak zorlandığını ve ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çektiğini göstermektedir.
- ✓ %42 oranındaki katılımcı ise gelirlerinin giderleriyle aynı olduğunu ifade etmiştir. Bu grup, finansal olarak dengeyi sağladıklarını ancak tasarruf yapma veya ekstra harcama yapma konusunda sınırlı imkanlara sahip olduklarını göstermektedir.
- ✓ %12,6 oranındaki katılımcı, gelirlerinin giderlerinden fazla olduğunu belirtmiştir. Bu grup, ekonomik olarak daha rahat bir durumda olup, ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra bir miktar gelir fazlasına sahip olduklarını göstermektedir.

Bu dağılım, katılımcıların büyük çoğunluğunun (toplamda %87) ya ekonomik olarak zorlandığını ya da ancak giderlerini karşılayabildiğini ortaya koymaktadır. Yalnızca küçük bir kesim (%12,6) gelir-gider dengesinde pozitif bir durumda yer almaktadır. Bu bulgular, spor bilimleri öğrencilerinin genel olarak ekonomik sıkıntılarla yüzleştiğini ve büyük bir kısmının geçimlerini sağlamakta zorlandığını göstermektedir. Bu da öğrencilerin gelecek beklentileri ve kariyer planlamaları üzerinde önemli bir etkisi olabilecek bir durumdur.

Grafik 7: Bu branşa karar vermenizde etkili olan başlıca faktör aşağıdakilerden hangisidir?

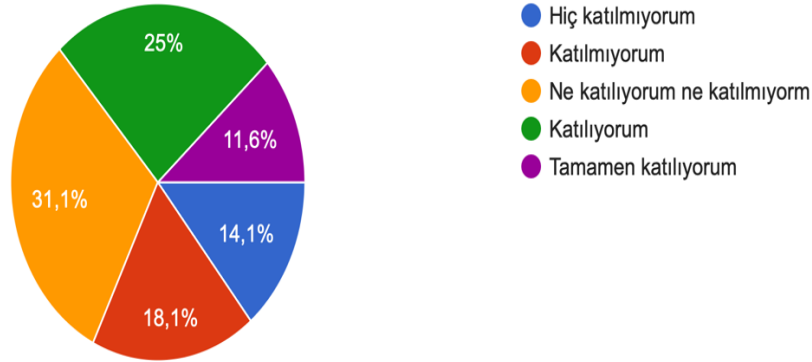

Verilen yanıtlara göre, spor branşı seçimi üzerinde en büyük etkiyi katılımcıların kendi yeteneklerine olan güvenleri oluşturmaktadır. %56,3 oranında katılımcı, bu branşı seçerken kendi yeteneklerinin belirleyici olduğunu belirtmektedir. Bu durum, bireylerin kendi becerilerini değerlendirme ve yönlendirme konusunda güçlü bir inanca sahip oldukları şeklinde değerlendirilebilir.

Bununla birlikte öğretmenler ve aileler de bu süreçte önemli bir rol oynamaktadır. Ancak bu grupların öğrenciler üzerindeki etkileri, öğrencilerin kendi yetenekleriyle kıyaslandığında görece daha sınırlı bir tercih nedenidir. Öğretmenlerin %12'sinin ve ailelerin ise %11,3'ünün etkili olması, öğretmenlerin ve ailelerin gençlerin spor tercihlerini şekillendirmede önemli bir yere sahip olduğunu, ancak bireysel yetenek algısının önüne geçemediklerini ortaya koyuyor. Arkadaşlar ise %9,7 ile daha az etkili bir faktör olarak öne çıkmaktadır, bu da arkadaş çevresinin karar verme sürecindeki etkisinin sınırlı olduğunu göstermektedir.

Diğer faktörlerin %10,7'lik bir oranla temsil edilmesi, bazı katılımcıların spor branşı seçiminde standart etkenler dışında kalan, kişisel ya da özel sebeplere dayandığını işaret ediyor. Bu genel tablo, bireylerin spor branşı seçiminde öz değerlendirmelerini ön planda tuttuğunu, ancak öğretmen, aile ve sosyal çevrenin de göz ardı edilemeyecek derecede etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 8: “Yakın gelecekte bu spor branşından elde ettiğim gelirden memnun olacağım” düşüncesine katılıyor musunuz?

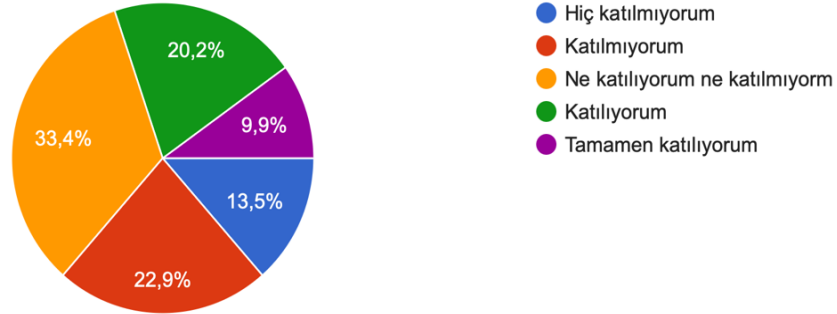

Yukarıdaki grafik, bireylerin spor branşlarından elde edecekleri gelirle ilgili çeşitli beklentilere sahip olduğunu göstermektedir.

- ✓ Hiç katılmıyorum: Katılımcıların %14,1'i, bu spor branşından elde edecekleri gelirden memnun olmayacaklarını belirtmişlerdir.
- ✓ Katılmıyorum: Katılımcıların %18,1'lik bir grubu da bu düşünceye katılmadığını ifade etmiştir.
- ✓ Ne katılıyorum ne katılmıyorum: Katılımcıların %31,1'i bu konuda kararsız olduklarını belirterek gelecek konusunda belirsiz bir tutum ifade etmektedir.
- ✓ Katılıyorum: %25 oranındaki katılımcı, gelecekteki gelirlerinden memnun olacaklarını düşünmektedir.
- ✓ Tamamen katılıyorum: Katılımcıların %11,6'sı tamamen bu görüşe katıldıklarını belirtmiştir.

Yukarıdaki grafikte görülebileceği üzere katılımcıların büyük bir kısmının (toplamda %32,2) gelecekte gelirlerinden memnun olmayacaklarına dair olumsuz bir tutuma sahiptir. Bununla birlikte %31,1'lik bir kesim olumlu ya da olumsuz bir kanaate sahip olmadığını, kararsız kaldığını beyan etmiştir. Ancak %36,6'lık bir kesim olumlu ya da tamamen olumlu bir beklenti içinde olduğunu belirtmiştir. Bu oranlar (%63,3) spor branşlarında gelecekteki gelir beklentilerine dair genel bir belirsizlik ve endişenin varlığını ortaya koymakta ve spor branşlarında ekonomik belirsizliklerin, gelir beklentilerinin geniş bir yelpazede farklılaşmasına yol açabileceğini göstermektedir.

Grafik 9: “Bu branş sayesinde ekonomik refaha sahip olabileceğime eminim” düşüncesine katılıyor musunuz?

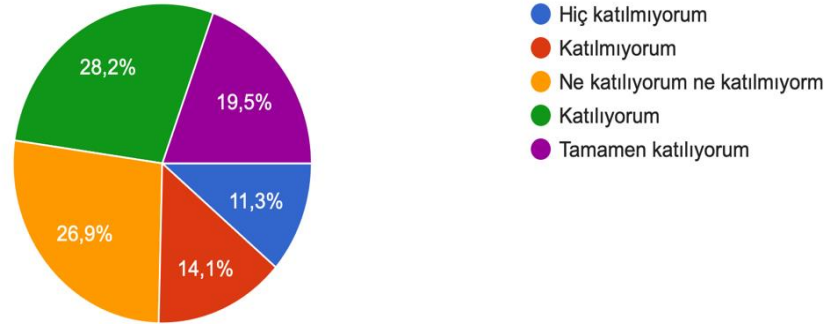

Yukarıdaki grafiğin gösterdiği üzere spor branşlarının ekonomik refah sağlama potansiyeli hakkında katılımcıların görüşleri geniş bir yelpazede dağılmaktadır.

- ✓ Hiç katılmıyorum: Katılımcıların %13,5'i eğitimini almakta olduğu branş sayesinde ekonomik refaha sahip olamayacağı konusunda güçlü bir kanaate sahip olduğunu belirtmektedir.
- ✓ Katılmıyorum: Katılımcıların %22,9'luk bir grubu ilgili branş sayesinde ekonomik refaha sahip olamayacağını belirtmektedir.
- ✓ Ne katılıyorum ne katılmıyorum: Katılımcıların %33,4'ü ise bu konuyla ilgili kararsız olduklarını, gelecekle ilgili belirsiz bir kanaate sahip olduklarını beyan etmektedir.
- ✓ Katılıyorum: %20,2 oranındaki katılımcı bu branş sayesinde ekonomik refaha ulaşabileceklerini düşünmektedir.
- ✓ Tamamen katılıyorum: Katılımcıların %9,9'u bu görüşe tamamen katıldığını ifade etmektedir.

Bu sonuçlar, katılımcıların yaklaşık %36,4'ünün ekonomik refaha ulaşma konusunda olumsuz düşündüğünü göstermektedir. Aynı zamanda, %33,4'ü kararsız olup gelecekteki ekonomik refah konusunda belirsizlik içindedir. Öte yandan, %30,1'lik bir kesim ekonomik refaha ulaşma konusunda olumlu bir tutuma sahip olduklarını beyan etmiştir. Katılımcılar arasında ekonomik refah konusundaki bu oransal dağılım ve marjinal farklılık, farklı spor branşlarında yer alan kişilerin bu branşlardan elde etmesi beklenen ekonomik fayda konusundaki beklentilerinin ya hiç olmadığını ya da düşük ve bu konuda bir belirsizliğin hakim olduğunu göstermektedir.

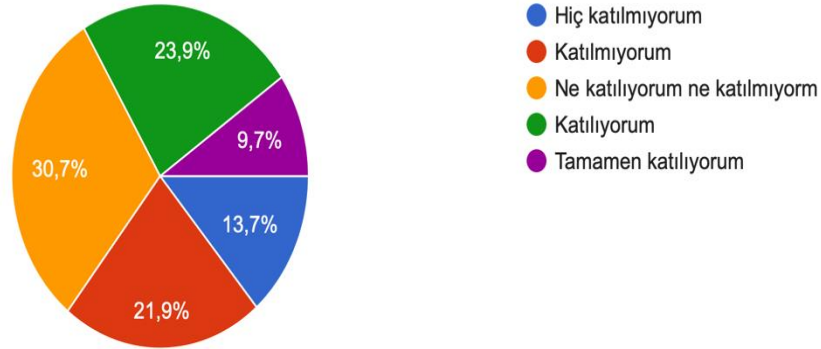
Grafik 10: “Ekonomik kaygılarım olmasaydı bu spor dalında daha başarılı olurdum” düşüncesine katılıyor musunuz?

- ✓ Hiç katılmıyorum: Katılımcıların %11,3’ü ekonomik kaygılar ile ilgili spor dalında başarılı olacakları arasında bir ilişki olmadığını belirtmektedir.
- ✓ Katılmıyorum: %14,1 oranında katılımcı da bu düşünceye katılmamaktadır.
- ✓ Ne katılıyorum ne katılmıyorum: %26,9 oranında katılımcı bu konuda kararsız olduklarını, ekonomik kaygılar ile ilgili spor dalındaki başarıları hakkında pozitif ya da negatif bir ilişki kurmadıklarını beyan etmektedir.
- ✓ Katılıyorum: %28,2 oranında katılımcı ekonomik kaygılar ile ilgili spor dalında başarılı olacakları arasında bir ilişki olduğunu belirtmektedir.
- ✓ Tamamen katılıyorum: %19,5 oranında katılımcı bu görüşe tamamen katılmaktadır.

Bu sonuçlar, katılımcıların yaklaşık %47,7’sinin ekonomik kaygılarının, sportif başarılarını olumsuz etkilediğine inandığını göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin neredeyse yarısının ekonomik kaygılar nedeniyle spor dalındaki başarılarının sınırlı olduğunu düşündüğünü ortaya koymaktadır. Bu kaygıların performanslarını olumsuz yönde etkilediğini düşünen katılımcılar, ekonomik kaygıların ya da zorlukların sportif başarılarını engellediğini ve bu durumun daha iyi sonuçlar elde etmelerini zorlaştırdığını ifade etmektedir. Öte yandan, %25,4’lük bir kesim bu düşünceye katılmamakta ve ekonomik kaygılarının sportif başarıları üzerinde önemli bir etkisinin olmadığını düşünmektedir. Bu katılımcı grubu, ekonomik kaygıları ile spor performansları arasında bir ilişki olmadığını ve bu durumun sportif başarılarını etkilemediğini ifade etmektedir. Geri kalan %26,9 oranındaki katılımcılar ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmektedir. Genel olarak bu grafik, ekonomik kaygıların öğrencilerin spor alanındaki başarıları üzerinde belirgin bir etkisi olduğuna güçlü bir tutumun var olduğunu göstermektedir.

Grafik 11: “Başarılı olmam için gereken alt yapı olanaklarına sahibim” düşüncesine katılıyor musunuz?

- ✓ Hiç katılmıyorum: Katılımcıların %13,7’si ilgili sportif branşta başarılı olmaları için gereken alt yapı olanaklarına sahip olmadığını, var olan alt yapı olanaklarının yetersiz olduğunu düşünmektedir.
- ✓ Katılmıyorum: %21,9’luk bir katılımcı grubu bu düşünceye katılmamakta, alt yapı eksikliklerinin başarılarını engellediğini belirtmektedir.
- ✓ Ne katılıyorum ne katılmıyorum: %30,7 oranında katılımcı bu konuda kararsız olduklarını belirtmektedir.
- ✓ Katılıyorum: %23,9 oranında katılımcı ise başarılı olmak için gereken alt yapı olanaklarına sahip olduğunu düşünmektedir.
- ✓ Tamamen katılıyorum: %9,7’lik bir katılımcı grubu ise ilgili sportif branşta başarılı olmaları için gereken alt yapı olanaklarına sahip olduklarını ifade etmektedir.

Bu sonuçlar, katılımcıların %35,6’sının alt yapı olanaklarının yeterli olmadığı görüşünde olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte katılımcıların %33,6’sı, sportif branşta başarılı olmaları için mevcut alt yapı olanaklarını yeterli olduğunu ifade etmektedir. Ancak %30,7’lik büyük bir kesim bu konuda kararsızdır. Bu kararsız olan grup, mevcut altyapı ile kendi sportif başarıları arasındaki ilişki hakkında net bir görüşe sahip olmadıklarını veya kişisel deneyimlerinin bu konuda kesin bir değerlendirme yapmalarına yetmediğini göstermektedir. Genel olarak, grafikte altyapı olanaklarının yeterliliği konusunda bir bölünme olduğu görülmekte ve birçok katılımcı altyapı eksikliklerinin başarılarını olumsuz etkilediğine inanmaktadır. Bu konuyla ilgili beyan edilen görüşlerdeki bu çeşitlilik, altyapı olanaklarının kişisel algılara ve deneyimlere göre farklı şekillerde değerlendirildiğini göstermektedir.

Tartışma

Bu araştırma, betimleyici bir çalışma olarak spor bilimleri öğrencilerinin spor branşlarına yönelimleri, sporla ilgilenme süreleri, ekonomik beklentileri ve altyapı olanaklarına yönelik algılarını incelemektedir. Araştırma, katılımcıların demografik özelliklerini ve spor branşı tercihlerine etki eden faktörleri analiz ederek mevcut durumu betimlemek amacı ile gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin gelecekteki kariyer beklentileri ve ekonomik koşulları üzerinde durulmuş; altyapı yetersizlikleri ile sosyo-ekonomik zorlukların, öğrencilerin spor kariyerlerine olan etkileri değerlendirilmiştir. Betimleyici nitelikteki bu bulgular, spor bilimleri öğrencilerinin karşılaştıkları zorlukları anlamak için önemli ipuçları sunmaktadır.

Araştırmanın bulguları sayesinde, spor bilimleri öğrencilerinin gelecekteki ekonomik beklentilerine ilişkin çeşitli düzeylerde farklılaşan tutumlara ve gelecek beklentilerine sahip olduğu görülmektedir. Öğrenciler, spor sektörünün sunduğu iş imkanlarının sınırlı olduğunu ve bu durumun ekonomik gelecekleri üzerindeki kaygıları artırdığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğu, aldıkları eğitim ve sportif becerilerin ekonomik olarak olumlu bir gelecek sağlamayacağı beklentisine sahiptir. Çalışmada yer alan öğrencilerin yarısından fazlası (%58,5) erkek, %41,5'i ise kadındır. Katılımcıların büyük çoğunluğu antrenörlük (%49,4) ve spor yöneticiliği (%31,7) bölümlerinde öğrenim görmekte olup, bireysel sporlara yönelim %53,2 ile takım sporlarından (%46,8) biraz daha fazladır. Spor branşı tercihlerinde en belirleyici etkenin öğrencilerin kendi yeteneklerine olan güvenleri olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durum, bireylerin öz farkındalık düzeylerinin yüksek olduğunu ve spora yönelimlerini kişisel değerlendirmelerle şekillendirdiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, öğretmen ve aile etkisinin görece daha sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır.

Araştırmanın önemli bir diğer bulgusu, öğrencilerin ekonomik geleceğe ilişkin tutumlarının olumsuz olduğudur. Katılımcıların büyük çoğunluğu, spor bilimleri alanında mezun olduktan sonra yeterli gelir elde edemeyeceklerini ve iş bulma konusunda zorluk yaşayacaklarını belirtmiştir. Bu bulgu, Ekizoğlu'nun (2023) üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygılarının akademik öz-yeterlik üzerindeki etkisini ortaya koyduğu araştırma ile örtüşmektedir. Benzer şekilde Turhan ve Canpolat (2023), bölüm ve yaş gruplarına göre ekonomik beklentilerde farklılıklar olduğunu vurgularken, cinsiyet ve gelir durumunun anlamlı bir fark yaratmadığını ifade etmiştir.

Bu çalışmada ise katılımcıların çoğunluğunun sportif faaliyetlerle 1-3 yıl arası gibi nispeten kısa bir süreyle düzenli olarak ilgilendiğini, daha uzun süreli antrenman deneyimine sahip

olanların ise daha az olduğunu göstermektedir. Özellikle 4-6 yıl ve 7-9 yıl süreyle antrenman yapanların oranları orta düzeyde kalırken, 10 yıl ve daha uzun süredir sporla ilgilenenlerin de önemli bir orana sahip olduğu bulgulanmıştır. Bu durum, spor bilimleri öğrencileri arasında spora yeni başlayanlarla daha deneyimli olanlar arasında dengeli bir dağılım olduğunu ortaya koymaktadır. Spor branşı seçimine etki eden faktörle ilgili yanıtlar, spor branşı seçiminde en büyük etkinin katılımcıların kendi yeteneklerine duydukları güven olduğunu göstermektedir. Katılımcıların %56,3'ü spor branşı tercihlerinde yeteneklerinin belirleyici faktör olduğunu ifade etmiştir. Bu durum, bireylerin kendi becerilerini değerlendirme ve kendilerini bu doğrultuda yönlendirme konusunda belli bir motivasyona sahip olduğunu göstermektedir. Öztürk ve Koca'nın (2017) yapmış oldukları araştırmada kadınların spor deneyimlerini etkileyen sosyal faktörler arasında sıklıkla ebeveyn desteği, ailede spora ilgi ve katılım, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin desteği ile takım arkadaşlarıyla kurulan bağların yer aldığı sonucuna ulaşmışlardır. Bizim araştırmamızda ise öğretmenler ve aileler öğrencilerin spor aktivitelerine ve meslek olarak spor bilimlerine yönelmelerinde önemli bir rol oynasa da etkileri öğrencilerin sportif yeteneklerine yönelik algılarıyla kıyaslandığında daha sınırlı kalmaktadır. Katılımcıların %12'si öğretmenlerinin ve %11,3'ü ailelerinin etkili olduğunu belirtmiştir. Bu bulgular, öğretmenler ve ailelerin gençlerin spor tercihlerinde belirleyici bir rol oynadığını, ancak bireysel yetenek algısının öncelikli olduğunu göstermektedir. Arkadaşlar ise %9,7 oranında etkili bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır, bu durum sosyal çevrenin karar verme sürecinde daha sınırlı bir rol oynadığını işaret etmektedir.

Ancak araştırmada, iyi ekonomik koşulların sporu teşvik edici ya da kötü ekonomik koşulların kısıtlayıcı bir faktör olarak net bir şekilde ayrılmadığı görülmüştür. Uç noktalarda spor yapan bireylerin sayısının az olduğu, spora katılımın daha çok ortalama düzeyde veya ortalamanın altında olduğu tespit edilmiştir. Acar (2024), Türkiye'deki spor bilimleri mezunlarının yıllık yaklaşık %19 istihdam oranına sahip olduğunu belirterek bu alandaki iş olanaklarının sınırlı olduğunu vurgulamıştır. De Maio, Giorgi ve Argiolas (2024) tarafından yürütülen "dual-career" araştırması ise öğrenci-sporcuların eğitim ile spor kariyerlerini dengeleme sürecinde ciddi ekonomik belirsizlikler yaşadığını göstermektedir. Ayrıca Zhou ve Kim (2024) ile World Sports Economics Forum (2024) tarafından yapılan çalışmalarda sporun yalnızca mesleki istihdam değil, sosyal ve teknolojik beceriler kazandıran bir alan olduğu ifade edilmiştir. Bu durum, spor bilimleri öğrencilerinin ekonomik beklentilerinin geniş bir iş gücü yapısıyla bağlantılı olduğunu göstermektedir. Bizim araştırmamızda katılımcıların aylık gelir düzeylerine ilişkin verdikleri cevaplar, çoğunluğunun ekonomik zorluklarla karşı karşıya

olduğunu ortaya koymaktadır. Görüşmecilerin %45'i gelirlerinin giderlerinden düşük olduğunu belirtirken, bu durum spor bilimleri öğrencileri arasında finansal zorlukların yaygın olduğunu göstermektedir. Görüşmecilerin %42'si ise gelirlerinin giderleriyle eşit olduğunu ifade ederek, bütçe dengeleme konusunda sınırlı bir esneklik sunduğunu vurgulamaktadır. Görüşmecilerin sadece %12'lik bir grubu gelirlerinin giderlerinden yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların %87'sinin ya finansal sıkıntı yaşadığı ya da yalnızca temel ihtiyaçlarını karşılayabildiği söylenebilir. Bu bulgular konuyla ilgili diğer bulgularla karşılaştırıldığında, spor bilimleri öğrencilerinin büyük bir kısmının ekonomik zorluklar yaşadığını ve bu durumun kariyer hedefleri ve gelecek beklentileri üzerinde önemli etkiler yaratabileceğini göstermektedir.

Türkiye'deki amatör sporcuların birçok zorlukla karşılaştığı yadsınamaz bir gerçektir. İlgili literatürde belirtildiği üzere amatör sporcular geçimlerini sürdürebilecekleri düzeyde bir gelire sahip olamamakta, kazandıkları gelir ise yaşamlarını idame ettirmekte yetersiz kalmaktadır. Bu durum, sporcularımızı başka bir işte çalışmaya zorlamakta ve bu da onların sportif başarılarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Tekin ve ark., 2016). Ayılğan (2017) tarafından yapılan bir araştırmada güreş, halter, taekwondo ve boks branşlarını tercih eden kadın sporcuların ailelerinin gelir seviyelerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Bizim araştırmamızda da spor bilimleri fakültelerindeki öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun ekonomik olarak yeterli gelire sahip olmadığı ve ekonomik geleceklere ilişkin tutumlarının olumsuz olduğu bulgulanmıştır.

Bu araştırmada elde edilen bulgular, görüşmecilerin alt yapı olanakları konusunda farklı görüşlere sahip olduğunu göstermektedir. Görüşmecilerin yaklaşık üçte biri, mevcut alt yapı imkanlarını yetersiz bulurken, diğer üçte biri yeterli bulmaktadır. Bununla birlikte %30,7'lik bir kesim bu konuyla ilgili olumlu ya da olumsuz bir kanaate sahip olmadığını ifade etmektedir. Oranlardaki bu dağılım, alt yapı olanaklarının iyileştirilmesi gerektiğini ve bireysel deneyimlerin bu konuda belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Bu araştırma ile paralellik gösteren bulguları ifade eden Kaya'nın (2016) araştırmasında, lisanslı tenis sporcularının %11,2'sinin düzenli olarak tenis oynayabilecekleri bir yer bulamadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Beden eğitimi ve spor derslerinin başarıya ulaşması, önemli ölçüde okullardaki fiziki altyapı ve spor malzeme olanaklarına ve bu olanakların kalitesine bağlıdır. Yapılan bazı araştırmalar, öğretmenlerin büyük bir kısmının spor salonu, açık alanlar ve spor malzemelerinin yetersizliği nedeniyle beden eğitimi derslerini verimli bir şekilde işleyemediklerini belirtmektedir (Dağdeviren ve ark 2024). Bununla birlikte spor liselerinde dahi öğrencilerin altyapı

eksikliklerinden ve malzeme yetersizliğinden şikayet etmeleri, mevcut olanakların geliştirilmesi gerektiğini bir kez daha göstermektedir. Spor tesislerinin, malzemelerin ve öğretim materyallerinin eksikliği, beden eğitimi öğretmenlerinin etkin öğretim yöntemleri kullanmalarını zorlaştırmakta, dolayısıyla öğrencilerin öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir (Berkant vd., 2021). Yine benzer şekilde sonuca ulaşan farklı bir çalışma da elde edilen veriler de beden eğitimi ve spor öğretmenleri, en önemli sorunların başında spor salonu eksikliğinin ve okul bahçesinin (asfalt/beton zemin) spor yapmaya uygun olmamasının yer aldığını belirtmişlerdir. Spor salonlarının yetersizliği, öğretmenlerin derslerini etkili bir şekilde uygulamalarını engellemekte, öğrencilerin spor yapma imkanlarını sınırlamaktadır. Ayrıca, öğretmenler araç-gereç konusunda da önemli sorunlarla karşı karşıya kaldıklarını ifade etmişlerdir. Özellikle branşa uygun top sayısının az olması, farklı spor branşlarına yönelik malzemelerin ya hiç bulunmaması ya da mevcut malzemelerin yetersiz olması, eğitim süreçlerini olumsuz etkilemektedir (Dağdeviren vd., 2024). Bu durum, öğretmenlerin derslerinde çeşitlilik sağlayarak öğrencilere daha zengin bir eğitim sunmalarını zorlaştırmakta ve dolayısıyla öğrencilerin sportif gelişimlerine katkıda bulunmalarını engelleyebilmektedir.

Bu sorunların çözülmesi adına, spor eğitimi alanında daha fazla yatırım yapılması, malzeme yetersizliğinin giderilmesi ve altyapı koşullarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Böylece, öğrencilerin spora yönelik ilgisi artırılabilir ve bu alandaki başarı potansiyelleri daha etkin bir şekilde ortaya çıkarılabilir. Spor öğretimi, altyapı ve fiziki koşulların yetersizliği nedeniyle istenilen düzeye ulaşamamaktadır. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri, mevcut koşullar altında derslerini yeterince verimli işleyememekte, öğrencilerin ise sportif başarıya ulaşmaları zorlaşmaktadır. Bu durum, sadece okullardaki spor eğitimi açısından değil, genel olarak öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimleri açısından da bir sorun teşkil etmektedir. Eğitim politikalarının bu doğrultuda gözden geçirilmesi, beden eğitimi ve spor derslerinin niteliğinin artırılması için altyapı ve kaynakların güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada katılımcıların %35,6'sının spor branşlarında başarılı olmaları için gerekli altyapı olanaklarının yetersiz olduğunu düşündüğü görülmektedir. Diğer yandan %33,6'sı mevcut altyapıyı yeterli bulmakta, %30,7'lik bir kesim ise bu konuda kararsız kalmaktadır. Özellikle kararsız grubun genişliği, altyapının başarısızlıktaki payının net bir şekilde anlaşılamadığını ya da kişisel deneyimlerin bu konuda yetersiz kaldığı düşünülebilir. Altyapı eksikliklerinin birçok katılımcı tarafından başarıya ulaşmada önemli bir engel olarak görülmesi, okullarda spor eğitime yönelik yatırımların artırılması gerektiğine işaret etmektedir (Yiğit ve ark., 2022). Sporcu öğrencilerin sosyo-ekonomik sorunları üzerine yapılan

araştırmalar, bu faktörlerin hem spora yönelmelerinde hem de sporla uzun vadeli ilgilenmelerinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Sporcu öğrencilerin karşılaştıkları temel ekonomik zorluklar arasında spor malzemelerinin yüksek maliyeti, bu malzemelere erişimde yaşanan sıkıntılar, ailelerin bu konuda yeterli maddi destek sağlayamaması ve ilgilendikleri spor dalından gelir elde etme konusundaki zorluklar yer almaktadır. Ayrıca, spor dalına özgü beslenme ihtiyaçlarını karşılayacak maddi imkanların yetersizliği de bu sorunlar arasında öne çıkmaktadır (Al & Güven, 2020).

Sonuç

Sonuç olarak spor bilimleri öğrencilerinin, mezuniyet sonrası spor branşları aracılığıyla ekonomik refaha ulaşabileceklerine dair güçlü bir tutum sergilemedikleri görülmektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı, geçim sıkıntısı yaşadıklarını ve spor malzemelerinin yüksek maliyeti, yetersiz antrenman salonları ile teknik altyapı eksikliklerinin, sportif kariyer planlarını olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Bu koşullar, öğrencilerin mesleki geleceklerine yönelik uzun vadeli yatırım yapmalarının zorlaştığı öne sürülebilir. Altyapı olanaklarına ilişkin değerlendirmeler de dikkat çekicidir. Katılımcıların yaklaşık üçte biri altyapı imkanlarını yetersiz bulurken, benzer oranda bir grup bu imkanları yeterli görmektedir; %30,7'lik bir kesim ise bu konuda kararsızdır. Bu dağılım, bireysel deneyimlerin altyapı algısını doğrudan etkilediğini ve spor eğitiminin niteliğinde belirleyici bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır. Genel olarak, öğrencilerin ekonomik beklentilerinde belirgin bir karamsarlığın hâkim olduğu, altyapı olanaklarına dair görüşlerinin çeşitlilik gösterdiği ve spor branşı tercihlerinde kişisel yetenek algılarının ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma, Erciyes, Esenyurt, Yalova, Kocaeli ve Yozgat üniversitelerinde öğrenim gören spor bilimleri fakültesi öğrencileriyle sınırlıdır. Bu durum, elde edilen bulguların tüm Türkiye'deki spor bilimleri öğrencileri için genellenmesini kısıtlamaktadır. Ayrıca, katılımcıların ekonomik geleceğe yönelik tutumları; yaşadıkları coğrafi bölge, sosyo-kültürel çevre, üniversite politikaları ve bireysel psikolojik durumları gibi kontrol edilemeyen birçok değişkenden etkilenmiş olabilir. Özellikle öğrencilerin bireysel kaygı düzeyleri, yaşam standartları ve ailevi destek sistemleri gibi psikolojik ve sosyal faktörlerin, yanıtlarını yönlendirmiş olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Tüm bu sınırlılıklar, araştırma bulgularının değerlendirilmesinde dikkatli olunması gerektiğini göstermektedir. Gelecek çalışmalarda farklı bölgelerden daha geniş örneklemelerle, nitel veya nicel verilerle desteklenen karma araştırma yöntemlerinin kullanılması, daha derinlemesine ve genellenebilir sonuçlara ulaşılmasını sağlayabilir.

Öneriler

Araştırma bulguları doğrultusunda, spor bilimleri öğrencilerinin ekonomik beklentilerini iyileştirmeye yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Öncelikle, spor bilimleri mezunlarının istihdam olanaklarının artırılması gerekmektedir. Bu doğrultuda, kamu ve özel sektör arasında iş birliklerinin teşvik edilmesi, spor kulüpleri, belediyeler ve federasyonlar aracılığıyla yeni istihdam alanlarının oluşturulması önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra, üniversitelerin spor altyapılarında mevcut olan yetersizliklerin giderilmesi, öğrencilere daha iyi donanımlı tesis ve ekipman desteği sağlanması gerekmektedir. Özellikle büyük çoğunluğu amatör düzeyde spor yapan öğrenciler için burs, malzeme desteği ve ulaşılabilir antrenman olanakları gibi destekleyici mekanizmaların kurulması yerinde olacaktır. Ayrıca, gelir-gider dengesizliği yaşayan öğrencilere yönelik sosyal yardım, ulaşım desteği ve spor ekipmanı desteği gibi uygulamaların yaygınlaştırılması, ekonomik farklılıkların yaratabileceği eşitsizlikleri azaltabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı: Araştırmanın tüm aşamalarında yazarlar eşit katkıda bulunmuştur.

Çatışma Beyanı: Yazarın/yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Acar, M. (2024). Spor Bilimleri Mezunlarının İstihdam Politikaları ve Gelecek Beklentileri. *Spor ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 35–52.
- Akandere, M., Baştuğ, G., & Akdoğan, Z. (2009). Erkek Maratoncularda Sosyal Çevre Ve Ekonomik Durumun Spora Yönelmeye Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (22), 459-466.
- Ayılğan, E. (2017). Kadın Sporcuların Seçilmiş Bazı Branşlara (Güreş, Halter, Boks, Taekwondo) Katılım Nedenleri Ve Beklentilerinin İncelenmesi (Master's Thesis, Aksaray Üniversitesi).
- Berkant, H. G., & Hekimoğlu, E. (2021). Spor Lisesi Öğrencilerinin Eğitimde Karşılaştıkları Sorunlara Ve Çözüm Önerilerine Yönelik Görüşleri. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 5(1), 79-96. doi.org/10.32960/Uead.879692
- Dağdeviren, İ. C., Kök, M., Düz, N., & Manav, Özgür. (2024). Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunların Tespiti Ve Çözüm Önerileri. *Usbilim Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(10),37–61, usbilimdergisi.com/İndex.Php/Pub/Article/View/20
- De Maio, M., Giorgi, F., & Argiolas, C. (2024). Dual career paths in higher education: Student-athletes between academic duties and financial stress. *Journal of Sport and Social Issues*, 48(2), 211–225. https://doi.org/10.1177/01937235241234567
- Eda Al, Özbay Güven (2020) Sporcu Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Problemleri Üzerine Yapılan Araştırmalar. *International Refereed Academic Journal Of Sports, Health And Medical Sciences* October-November-December Issue: 37 Autumn Winter Term Year: 2020 Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık Ve Tıp Bilimleri Dergisi Ekim-Kasım-Aralık Sayı: 37 Sonbahar Kış Dönemi Yıl: 2020 www.sstbdergisi.com
- Ekizoğlu, M. (2023). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı ile akademik öz-yeterlik arasındaki ilişki. *Eğitimde Psikoloji Dergisi*, 15(3), 174–189.
- Göktaş, Z., Kalemoglu, Y., Özmaden, M. & Pekel, A. (2006). Balıkesir İlindeki Lisanslı Atletlerin Sosyoekonomik Durumları Üzerine Bir Araştırma, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14 ,1, 323-332.
- Gurevich, I. (2007, March). The Descriptive Techniques for Image Analysis and Recognition. In *Mathematical and Linguistic Techniques for Image Mining* (Vol. 2, pp. 223-229). SCITEPRESS.
- Gurevich, I., & Yashina, V. (2019). Descriptive image analysis. Foundations and descriptive image algebras. *International Journal of Pattern Recognition and Artificial Intelligence*, 33(11), 1940018.
- Gümüşay, Metin & Ertaş, Seyyid (2022). Spor Ve Ekonomi İlişkisi Hakkında Literatür Araştırması.
- Gündoğdu, C., Bingöl, H., Mutlutürk, N., Türkmen, M. (2011). Üniversitelerde Öğrenim Gören Taekwondo Milli Takım Sporcularının Sosyo Ekonomik Durumları İle Bu Branşa Katılım Nedenlerinin Araştırılması. *Cbü Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 119-125.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemi (23. baskı). Nobel Yayıncılık.
- Kaya, N. (2016). Lisanslı Tenis Sporcularının Tenis Sporuna Başlama Nedenleri, Beklentileri Ve Beklentilerinin Önündeki Engellerin İncelenmesi (Master's Thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Kjeldsen, E. K. (1990). Sport management careers: A descriptive analysis. *Journal of Sport Management*, 4(2), 121-132.
- Lombardo, B. J. (1983). *The Coach in Action: A Descriptive Analysis*.
- Özer, M. K. (2019). “Spor Yoluyla Gelişim.” *Journal Of Health And Sport Sciences*, 2 (1), Editöre Mektup
- Öztürk, P., & Koca, C. (2017). Sporcu Ergen Kızların Spora Katılımının Sosyo-Ekolojik Model Ve Toplumsal Cinsiyet Yaklaşımı Bağlamında Analizi. *Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 139-148. doi.org/10.1501/Sporm_0000000318
- Pepe, H., & Kuru, E. (2001). Spor Yapan Ve Yapmayan Bayanların Sosyo Ekonomik Seviyelerinin Araştırılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3).

- Saatçioğlu, C., & Karaca, O. (2012). Ekonomi Ve Spor: Ekonomik Gelişmenin Uluslararası Sportif Başarı Üzerindeki Etkisi.
- Sarıkol, E., & Hoşver, P. U. (2023). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İş Bulma Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 3(1), 106-111.
- Selviani, I., Prasetyo, T., Kurniawan, R., Putra, R. A., Candra, O., & Rizal, Y. (2024). Activities and Involvement in Sports have a Significant Impact on Life: A Descriptive Analysis. International Journal of Research and Innovation in Social Science, 8(8), 1926-1934.
- Tekin, Y., Mucuk, B., & Sunay, H. (2016). Türkiye’de Amatör Sporcu Olmak. Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 14(2), 183-190.
- Turhan, M., & Canpolat, E. (2023). Spor Bilimleri Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Tutumları: Cinsiyet, Yaş ve Bölüm Bazlı Bir Değerlendirme. Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi, 9(2), 112-130.
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, (10), 188-201.
- World Sports Economics Forum. (2024). The global impact of sport on labor markets. Londra: WSEF Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yiğit, A. & Özlü, K. (2022). Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Öğretim Yöntemleri Belirlemede Karşılaştıkları Sorunlar, International Journal Of Eurasia Social Sciences (Ijoess), 13(49), 921-938. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3180>
- Zhou, X., & Kim, S. (2024). Sport and employability: A systematic review on skill development through athletic engagement. International Journal of Sport Management, 27(1), 89-104. <https://doi.org/10.1016/ijsm.2024.01.006>

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 Uluslararası lisansı ile lisanslanmıştır.